

Silvertripintel

Riktlinjer för utformning av grafiskt gränssnitt

Version 0.9 - 2018

Sammanfattning Riktlinjer för utformning av grafiskt gränssnitt och exempel för Silvertripintel.

Författare Christer Schweitz – MSC Solutions

Nyckelord gui,grafisk profil,knappar,css,färger,teckensnitt,placering

Målgrupp (er) Utvecklare; Testare; Beställare

System/applikation Silvertripintel

Dokumenttyp (er) Guideline

Innehåll

1	Introduktion	3
2	Avsteg från dessa riktlinjer.....	3
3	Grafisk design.....	3
3.1	Anpassning till användaren	3
3.2	Färger	4
3.3	Teckensnitt	6
3.4	Ikoner.....	6
3.5	Gruppering av komponenter.....	7
3.6	Knappar och kontroller.....	8
3.7	Visa valmöjligheter.....	8
3.8	Obligatoriska fält.....	8
3.9	Utskrifter	8
4	Navigering.....	8
4.1	Tabbordning	9
5	Texter och formuleringar.....	9
6	Fönster och dialogrutor	9
6.1	Meddelanden	9
7	Enskilda komponenter	10
7.1	Inmatningsfält, dropdownlistor och listboxar.....	10
7.2	Kryssrutor	10
7.3	Radioknappar.....	10
7.4	Knappar.....	10
7.5	Länkar.....	11
7.6	Listor och tabeller.....	11
7.7	Tabeller där rader kan kryssas för.....	12
7.8	Tabeller som kan expanderas.....	13
7.9	Kalendern	13
8	Övrig dokumentation.....	13
9	Uppdateringar av dokument.....	13

1 Introduktion

Det här dokumentet visar grafiska riktlinjer för Silvertripintel applikation. Målgruppen är utvecklare, beställare och testare.

Vid utformningen har vi följt de riktlinjer som beskrivs i Silverrail "Brand guidelines". Dessa har anpassats för att fungera vid utvecklingen av denna och liknande applikationer.

Målet med dokumentet är att skapa förutsättningar för att konsekvent använda samma regler för hur formulär, färgfält, indelningar, tecken och typsnitt, formatteringar, ikoner, och övriga komponenter ska användas på olika delar av en applikation, för att på så sätt skapa en produkt som blir begriplig i sin helhet.

2 Avsteg från dessa riktlinjer

Om någon, exempelvis utvecklare eller beställare, vill frångå reglerna som beskrivs i detta dokument måste dessa undantag först godkännas av designansvarig och ansvarig för användbarhet

3 Grafisk design

Målet är att skapa en enhetlig interaktion som skapar igenkänning och därför blir lättare att använda. Detta gäller färgmarkeringar, rubrikslag, meddelanden, knappar, menyer och beteenden.

3.1 Anpassning till användaren

En webbtjänst som exempelvis resenärslistan, som ska stödja personal som arbetar på tåg eller bussar, måste anpassas till detta genom att vara extra robust, tydligt och stabilt utformat.

Designen ska därför förse med generösa klickbara områden, tydliga kontroller och en design som är lämpad för mobil användning.

Man kan få olika upplevelser av en design utifrån vilken typ av skärm som används. En design som är utformad för att fungera på mindre enheter, kan på stora skärmar med medel eller låg upplösning, upplevas som stor. Man kan delvis kompensera detta genom att göra anpassade utformningar av delar av innehållet.

Datalistor bör anpassas till en liten skärm genom att den presenteras som ett listinnehåll (). Samma innehåll presenteras på en stor skärm i tabellform med tydliga rubriker (<th>). För att öka överblicken på en liten skärm kan användaren expandera delar av listinnehållet. Man ska aldrig dölja material vid användning på mindre enheter. Använd istället "toggle"-funktionen för att expandera områden.

Vid utveckling och utvärdering av system kan man utgå ifrån regler för hur interaktionsdesign ska fungera, t ex Nielsen och Molichs 10 regler om interface. "<https://www.interaction-design.org/literature/article/heuristic-evaluation-how-to-conduct-a-heuristic-evaluation>".

Genom att tidigt undersöka målgruppers behov, skapar man tydliga scenarior och användarfall, som sedan kan användas vid allt design- och utvecklingsarbete. Dessa utgör ett viktigt underlag, som används för att utveckla hypoteser och mål, och som senare, genom användartester, kan verifieras så att man säkerställer att man når vad man avsett.

Vid utvärdering och tester är det lämpligt att återkoppla till personer som man tidigare kontaktat för exempelvis intervjuer.

Vid överföring av design till html är det inte ett prioriterat mål att applicera en pixelexakt utseende. I och med att grafiken ska fungera på en mängd olika enheter, som dessutom har olika upplösning, tillåter man vissa variationer.

Det som är av störst vikt är att grafiken ses tydligt på skärmar - att användningen av systemet fungerar i olika upplösning, samt att viktiga principer i designen uppfylls, t ex att marginaler och linjering av grupper är konsekvent utförd enligt skisser.

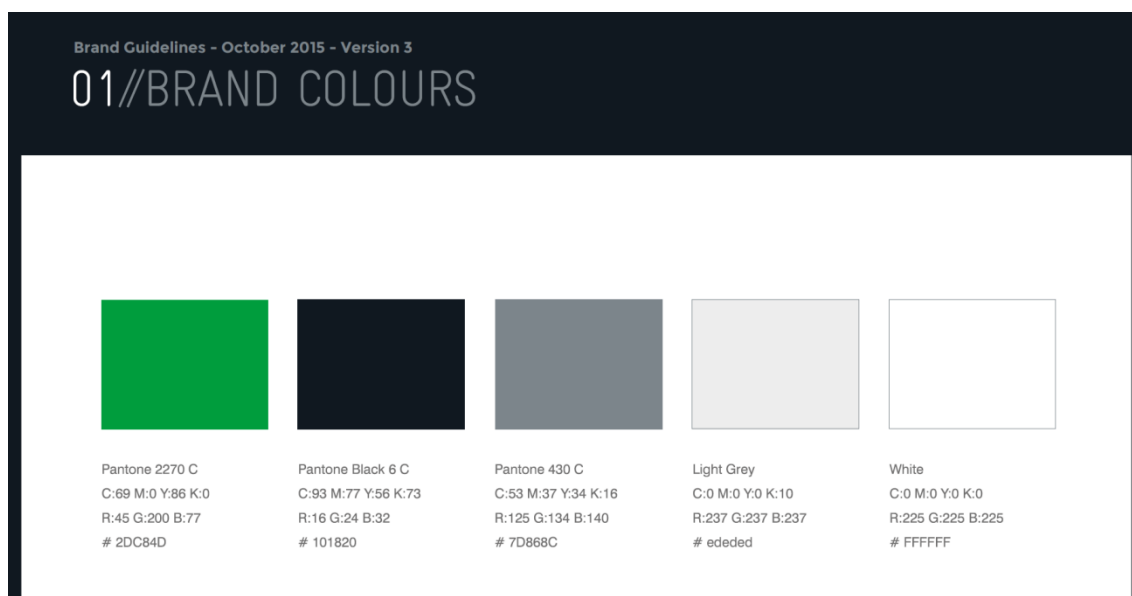
3.2 Färger

Att skapa en design av ett komplext system, som ska hantera mycket information, och som även ska användas på små enheter, innebär att man utformar en design med tydligt avgränsade ytor.

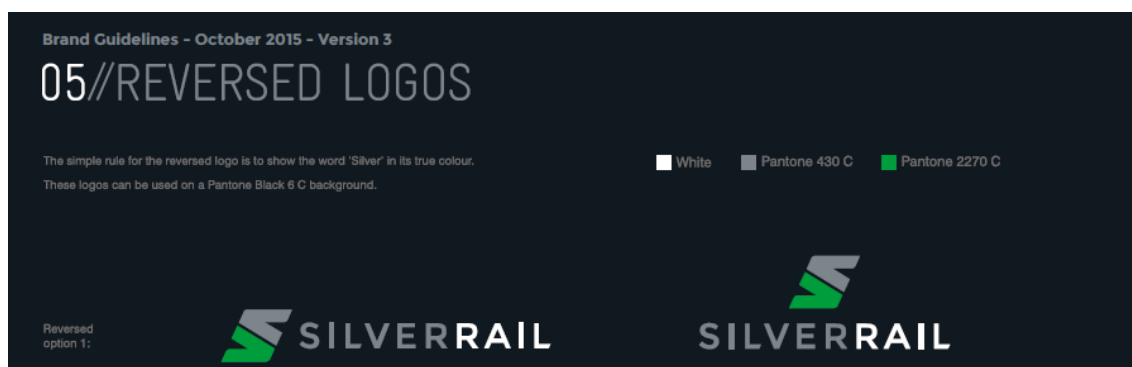
Detta kan ske genom att använda olika färgtoner på bakgrundsplattor. De färger som används är angivna i Silverrails Brand guidelines med vissa tillägg i detta dokument.

Alla texter visas svarta på ljus botten eller vita på mörkare botten. Röd används som markering runt en felttext tillsammans med given symbol.

Generellt undviks att enbart använda en färg för att ange en funktionalitet, den kompletteras alltid med en text.

Applikationens namn, logga, skrivs enligt punkt 5 i brandguide.

Observera att bildmärket för "Silverrail" inte används och att texten justeras så att den visas enligt exemplet ovan.

Färgskalan i en applikation följer nedanstående schema.

A. Dessa färger används i applikationens verktygsdel

Bakgrundsfärg header: #101820

Grå logo: #7D868C

Ljus grå: #EDED

Vit: #FFFFFF

Grön: #009D3D

B. Dessa färger används i applikationens presentationsdel.

Presentationsdelen har ytterligare färger som kan användas som bakgrundsfärger i listor för att förtydliga läsningen av dessa.

Grå randning i tabell: #ededed,

Gul platta: #b4b4b4,

Blå markering: #bbd6ee.

The screenshot shows the Silvertripintel application interface. The top header is dark blue (#101820). Below it is a search bar with a grey background (#EDED) and a search button. The search bar contains the text 'Sök resenärslista' and '#c5c5c5'. The search button is dark blue (#101820). Below the search bar is a filter menu with a green background (#009D3D). The filter menu contains options for 'Pästigande/avstigande' and 'Malmö C'. The filter menu is annotated with '#ededed' and '#abd7bc'. Below the filter menu is a table of train reservations. The table has a yellow background (#b4b4b4) and a blue background (#bbd6ee) for the first row. The table is annotated with '#ededed', '#b4b4b4', and '#bbd6ee'. The table has columns for 'Vagn', 'Namn', 'Tjänstbrett', 'Tillval', 'Vagn', 'Plats', 'Avgång stn/tid', 'Ankomst stn/tid', 'Byte', 'Slutstation', 'Biljett', 'Kedjelojnr', 'Resenär', 'E-post', 'Ordernr', 'Status', 'Bokningsdatum', 'Sälställe', and 'Telefonnummer'. The table is annotated with '#ededed', '#b4b4b4', and '#bbd6ee'. The table has a total of 340 reservations. The table is annotated with '#ededed', '#b4b4b4', and '#bbd6ee'. The table has a total of 120 reservations. The table is annotated with '#ededed', '#b4b4b4', and '#bbd6ee'. The table has a total of 20 reservations. The table is annotated with '#ededed', '#b4b4b4', and '#bbd6ee'.

3.3 Teckensnitt

Regler för teckensnitt följer den grafiska profilen. Texter och länkar ska i första hand fungera väl på små enheter där dessa är det primära verktyget för utvecklingen av denna applikation.

<i>Text</i>	<i>Format (standardtema)</i>	<i>Exempel</i>
Rubrik h1,	Swiss 721 BT bold,	
Rubrik h2, h4	Arial	
Vanlig text	Arial	
Knappar	Arial bold	

Rubrikerna är H1, H2, H3 och används så att de tydligt markerar ordets betydelse i sitt sammanhang. Undvik att använda fler rubrikslag än dessa. Komplettera eventuellt med "strong", "emphasis" och de standardkomponenter som finns; t ex label och legend. Nedan visas en huvudrubrik i storlek 36 pxls, Swiss 721 bold.

Sthlm Central-Malmö C (537)

H2 kan användas vid strukturellt viktiga rubriker, t ex för att öppna och stänga delar av en filtrering:

 Filtrera

Rubriker, t ex av-påstigande har rubrik 3. Övriga texter i området definieras som labels, och kopplas till en radiokontroll eller kryssruta genom att använda exempelvis "label for".

- Påstigande/avstigande Asterisk X

Påstigande
 Avstigande

Påstigande
 Avstigande

+ Se resenär med anslutande tåg

+ Vagn, plats

+ Biljettnummer, resenärstyp

+ Tillval

3.4 Ikoner

Ikoner används för att förtydliga en handling eller en funktionalitet hos tjänsten. Ikonen tillsammans med en text indikerar att ett område är klickbart, att en yta kan expanderas eller att en länk visas.

I dessa fall kodas ikonerna så att text och ikon tillsammans utgör ett klickbart område. Vid utformning av dessa, se till att det finns en gemensam upplevd standard för hur stora klickbara ytor är.

Testa att dessa även fungerar på en mindre enhet och att det inte finns risk att klicka fel på en närliggande länk. Ikonen ska ligga i css och ej i kod. All design ska ha innehåll separerat från presentationen.

Ikoner på sidor är :

	Addera fält eller kontroll
	Minimera fält eller kontroll
	Minimera område

	Expandera område
	Visas för att indikera att en handling utförts inom en kontroll
	Ta bort kontroll eller område som lagts till
	Informationstext
	Felmeddelanden
	Varningsmeddelande
	Stäng yta/fönster

3.5 Gruppering av komponenter

Komponenter grupperas med hjälp av "field set" och märks upp enligt webbstandards. Ett fält knyts alltid till en "label" t ex genom att använda "label for". Genom att koppla fältet med dess etikett, ges användaren ett större klickbart område. Vid olika skärmbredd garanteras att kontrollen alltjämt är begriplig därför att märkning och kontroll är sammankopplade.

Generellt ska knappar alltid placeras i närheten av komponenten den påverkar, till höger under innehållet. Vid visning i mindre enheter fyller knappen, beroende på sammanhang, hela skärmens bredd. Knappen aktiveras då givna aktiviteter för en interaktion är uppfyllda. En aktiv knapp visas med tydlig text i given färg. Vid "mouse over" visas markören som hand. En inaktiv knapp visas utgråad, markören ändras inte vid "mouse over".

Kodexempel: <fieldset>

<legend>AVSÄNDARE</legend>

<label for="fnamn">Förnamn:</label>

<input type="text" name="fnamn" id="fnamn" />

<label for="enamn">Efternamn:</label>

<input type="text" name="enamn" id="enamn" />


```
<label for="epost">E-postadress:</label> <br />
<input type="text" name="epost" id="epost" />
</fieldset>.
```

Fieldset ges ingen egen grafisk markering i GUI. Labels placeras **ovanför textfält och till höger om checkbox och radioknappar.**

3.6 Knappar och kontroller

I de fall val, knappar, länkar eller flikar inte är möjliga att välja t ex på grund av att inmatad information saknas, så ska ett meddelande visas som talar om vilken information som saknas alternativt kan knappen/fliken vara utgråad.

Fält ska alltid presenteras med logiska och begripliga märkningar så att man inte behöver ange vilka fält som är obligatoriska.

I de fall val, knappar, länkar eller flikar inte ska vara tillgängliga alls t ex: på grund av fel behörighet, objektets status eller på grund av att information inte finns, så ska dessa inte visas alls, dvs. de ska inte vara inaktiva eller utgråade.

Om ingen knapp eller länk är markerad så betyder "enter" att dialogens standardknapp anropas.

3.7 Visa valmöjligheter

Om användaren kan välja mer än ett alternativ så ska kryssrutor användas. Ett exempel på detta är vid listuppräkning/sökning av resenärer. Här ska även en Markera alla/ingen länk finnas.

Kan endast ett alternativ väljas bör radioknappar användas. Finns det bara ett möjligt val så bör det vara förvalt.

Om det finns få alternativ ska valmöjligheterna presenteras som radioknappar i annat fall som dropdownlistor (<select>) användas. Finns det bara ett möjligt val så bör detta vara förvalt. Om användaren kan välja mer än ett alternativ så ska kryssrutor användas.

3.8 Obligatoriska fält

Obligatoriska fält ska **inte** markeras med en stjärna eller dylikt, eftersom det är en proffsklient. Valideringen av obligatoriska fält görs när användaren väljer att gå vidare i flödet. Om användaren inte angett något i ett obligatoriskt fält ska ett meddelande visas. En röd ram kan hjälpa användaren att hitta fält som måste anges men ersätter inte meddelandet.

3.9 Utskrifter

Vid utskrift av t ex resenärslistor ska utskrift ske direkt, utan att en "utskriftvänlig" sida först visas på skärmen.

4 Navigering

Användarna ges alltid en god överblick över var de är i processen och hur de kommer vidare. På större skärmar visas huvudsaklig navigering i ett länkfält till höger i "header". På mindre skärmar visas en ikon i form av tre horisontella streck. Markerad länk visas genom att texten blir fetmarkerad (gäller expanderad meny, på stor skärm).

För att förenkla för mobilanvändare, sträva alltid efter att samla interaktionen i samma vy. Om interaktionen sker i flera steg, se då till att det är enkelt att korrigera tidigare

steg utan att tappa fokus på hela kedjan. Exempelvis kan en grafisk presentation i form av "accordion" användas för att hantera en kedja av sinsemellan beroende valbara alternativ. Denna ger användaren möjlighet att modifiera exempelvis en filtrering utan att i något läge behöva starta om proceduren. Metoden ger möjlighet för användaren att utforska resultatet av olika inställningar, samt ger möjlighet till en personligt anpassad användning.

De system man bygger är ämnade att fungera på mobila skärmar med touchskärm. På dessa enheter fungerar inte modala fönster, att använda flera fönster försvårar för användaren. UNDVIK ATT ÖPPNA LÄNKAR I NYA FÖNSTER ELLER I POP-UP FÖNSTER.

4.1 Tabbordning

Generellt gäller att kodens struktur ska följa interaktionens logiska flöde på en skärm. Faller CSS bort ska ändå grafiken presenteras i en logisk följd. Därför kommer då även alla funktioner på sidan att fungera med hjälp av tangenter, och man kan då navigera i ett formulär genom att "tabba" sig fram. Formulären byggs alltid så att tabbordningen blir den mest logiska.

5 Texter och formuleringar

- Alla meningar/rubriker ska börja med en versal bokstav.
- Vänsterjustering av rubriker i kolumner, grupperingar och listboxar.
- Fönamn ska skrivas före efternamn.
- Meddelanden som visas för användaren ska vara korta och koncisa. Om fält X inte är ifyllt så ska meddelandet vara i stil med "X är inte ifyllt" och *inte* "du har inte fyllt i fält X". I möjligaste mån så ska man precisera hur fältet ska fyllas i, ex. "ange 3-6 bokstäver" eller "fältet får inte vara tomt".
- Postnummer och postort visas som två separata fält.
- Telefonnummer visas som 1 fält.
- Det ska finnas en tydlig titel på dialogrutor. Titeln ska följa en enhetlig standard, t ex i singularis/pluralis, bestämd form/obestämd form.

6 Fönster och dialogrutor

Då gränssnittet ska användas på mindre enheter undviks all användning av nya fönster/modala fönster. Dialogrutor visas så att en avgränsad text expanderas inom den givna ytan i det befintliga gränssnittet, aldrig i ett eget fönster.

Använd gärna flytande placering av "grupperingar av fält som hör ihop" så att användaren får bästa möjliga upplevelse utifrån sin skärmupplösning, bredden angiven i procent innebär att fält mm skalas upp och omformas på ett mjukt sätt.

6.1 Meddelanden

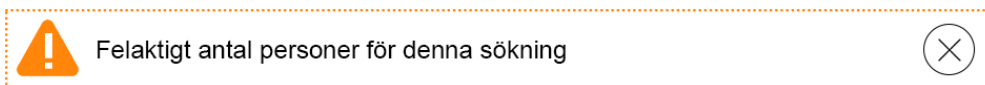
Meddelanden som uppstår i dialogen visas i nära anslutning till det område som de berör. Användaren ska inte behöva scrolla fram och tillbaka på sidan, utan återkopplingen ska ske nära den kontrollen som kommenteras. Felmeddelandet förtydligas genom att en ram visas runt kontrollen (fältet) som ska åtgärdas.

Meddelanden kan stängas med hjälp av ett kryss i högra hörnet.

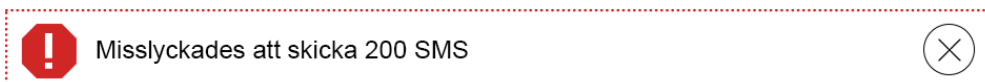
Informationsmeddelande

Varningsmeddelande

Felmeddelande

7 Enskilda komponenter

7.1 Inmatningsfält, dropdownlistor och listboxar

Dessa fält ska ha sin ledtext ovanför fältet. Ledtexter ska inte ha kolon.

Ledtexter ska inte ha fetstil

7.2 Kryssrutor

Kryssrutans ledtext ska ligga till höger om själva kryssrutan. Kryssrutor som används för att markera rader behöver ingen ledtext. Te x i Tabeller där rader kan kryssas för.

En kryssruta markeras/avmarkeras genom att trycka direkt på kryssrutan eller dess ledtext (label).

7.3 Radioknappar

Radioknappens ledtext ska ligga till höger om själva radioknappen. Radioknappar som används för att markera rader behöver ingen ledtext.

En radioknapp markeras/avmarkeras genom att trycka direkt på radioknappen eller dess ledtext (label).

7.4 Knappar

Vid behov så kan knappar även ha ikoner. Om knappen har en text så ska ikonen ligga till vänster om knapptexten.

Bredden på knappen ska anpassas efter texten, dock ska knappen inte bli smalare än 5 tecken skulle få plats. Texten ska centreras på knappen.

I förekommande fall så ska knapparna ligga i följande ordning, från vänster till höger sett: 1/ Ok, 2/ Avbryt

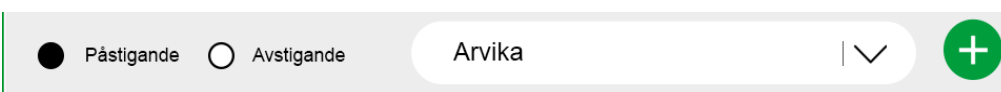
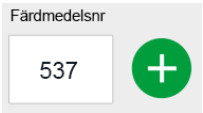
Stäng ska ligga längst till höger i knappraden. Knapparna ska placeras på en rad med början i vänsterkant av dialogen.

Ur användarperspektiv är det alltid bäst att använda knappar där samma benämningar och placeringar används i alla liknande situationer.

Funktionalitet:

Knapp	Illustration	Beskrivning		
Fortsätt knapp		Arial bold 24 pxls. Vit text mörk botten # 101820		
Neddimmad knapp		Textfärg # 383f46		
Annan/vanlig/normal knapp		Rensa formulär. Text med rejäl klickbar yta som inkluderar ikon (X). Svart text mot given bakgrund (Mörk grå-blå, grå, vit)		

Andra presentationer

Komponent för att lägga till sekvens av funktioner vid filtrering			
Komponent för att lägga till textfält vid sökning på tåg			

7.5 Länkar

När det finns möjlighet att gå vidare till en ny dialog i en tabell görs detta via en länk och inte via en knapp. Länkar markeras (tydliggörs) genom att man använder antingen symbol kombinerat med text eller som understruken text. Länkar i menyn har inte understrykningar.

7.6 Listor och tabeller

Listor kan presenteras i tabell, <table> eller i listform, beroende på visningsläge och skärmbredd. På en liten skärm är det mer praktiskt att rita upp informationen i listform, där

man då kan expandera delar av informationen. Vid utskrift används den ordinarie listan i tabellform, och skrivs ut på samma sätt oavsett skärmläge där utskriftsbegäran utförs.

Tabellpresentation kan innehålla en mängd kolumner och utnyttjar alltid full skärmbredd. Vid extremt breda tabeller visas en horisontell scroll i tabelldelens överdel. Detta måste testas och verifieras.

Bakgrundsfärger i listor och tabeller ska användas för öka läsbarheten så att användaren enkelt kan skilja en rad från en annan.

✓ Välj	Namn	Tjänst/rabatt	Tillval	Vagn	Plats	Avgång stn/tid	Ankomst stn/tid	Byte	Slutstation	Biljett	Kedjelöpnr	Resenär	E-post	Ordernr	Status	Bokningsdatum	Sälställe	Telefonnummer
☐	Stensson A	2 klass Årskort Guld	Middag	1	5	Malmö C 16:44	Stockholm C 23:44			Vuxen	BHL7189K0003							
☐																		
☐																		
☐																		
☐																		
☐																		
☐																		
Totalt antal resenärer: 340																		
Frukost: 8 Dagens rätt i klass 1: 13 barnrätt kyckling: 12 barnrätt pannkaka: 23																		
+ avg station: Jönköping 2017-09-11 15:21																		
Totalt antal resenärer: 120																		
Frukost: 2 Dagens rätt i klass 1: 4 barnrätt kyckling: 9 barnrätt pannkaka: 2																		
+ avg station: Lund 2017-09-11 18:21																		
Totalt antal resenärer: 20																		
barnrätt kyckling: 9 barnrätt pannkaka: 2																		

7.7 Tabeller där rader kan kryssas för

I tabelluppräknings kan användaren markera/avmarkera alla kryssrutor. Innehåll under tabellrubriker kan sorteras

✓ Välj	Namn	Tjänst/rabatt	Tillval	Vagn
☐	Stensson A	2 klass Årskort Guld	Middag	1
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				
☐				

7.8 Tabeller som kan expanderas

Om tabellen kan expanderas: fäll ut genom att trycka på plus eller pil höger och fäll ihop genom att trycka minus på rubrik. I hoppfällda tabeller kan visa summerad information till vänster i den expanderbara raden.

Välj	Namn	Tjänstkrav	Tillval	Vagn	Plats	Avgång stn/tid	Ankomst stn/tid	Byta	Slutstation	Biljett	Kedjelöpnr	Resenär	E-post	Ordernr	Status	Bokningsdatum	Sälställe	Telefonnummer	
☐	Stensson A	2 klass Arskort Gold	Middag	1	5	Malmö C 18:44	Stockholm C 23:44			Vuxen	BHL7189K0003								
Totalt antal resenärer: 340																			
Frukost: 8 Dagens rätt i klass 1: 13 barnrätt kyckling: 12 barnrätt pannkaka: 23																			
+ avg station: Jönköping 2017-09-11 15:21																			
Totalt antal resenärer: 120																			
Frukost: 2 Dagens rätt i klass 1: 4 barnrätt kyckling: 9 barnrätt pannkaka: 2																			
+ avg station: Lund 2017-09-11 18:21																			
Totalt antal resenärer: 20																			
barnrätt kyckling: 9 barnrätt pannkaka: 2																			

7.9 Kalendern

Kalendern utformas så att det hela tiden är tydligt vad som datumges och vad som är nästa steg i interaktionen.

Dag(ar) från: 30 nov, 17 Till: 30 nov, 17 Färmedelsnr: 537 +

November

må	ti	on	to	fr	lö	sö
30	31	1	2	3	4	5
6	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

[Avbryt](#)

8 Övrig dokumentation

Till applikationen ska en hjälp finnas tillgänglig från hjälpknappen i systemens meny och distribueras som häfte i pdf-format.

9 Uppdateringar av dokument

Detta dokument ska uppdateras när nya regler eller tillämpningar införs.